

Eugeniusz Józef Kucharz

Katedra i Klinika Chorób Wewnętrznych, Reumatologii i Immunologii Klinicznej Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach

63 Kongres Światowej Unii Lekarzy Pisarzy Vila Real, 10–14 września 2019 roku

The 63rd Congress of the World Union of Physician-Writers

Prawie cały tydzień trwał 63 Kongres Światowej Unii Lekarzy–Pisarzy (UMEM, *Union Mondiale des Écrivains Médécins* — *World Union of Physician-Writers*). Organizowany co roku Kongres, w 2019 roku odbył się w Portugalii w mieście Vila Real. Kongres UMEM 2019 był połączony ze spotkaniem Portugalskiego Towarzystwa Lekarzy–Pisarzy i Lekarzy–Artystów Plastyków (*Sociedade Portuguesa de Escritores e Artistas Médicos*). Towarzystwo to obchodziło w 2019 roku 50-lecie powstania. Połączenie dwóch konferencji spowodowało, że w Kongresie UMEM uczestniczyło znacznie więcej niż w latach poprzednich lekarzy z Portugalii i Brazylii. Wpłynęło to również na obrady, na których dużo częściej niż było to w tradycji kongresów, używano języka portugalskiego.

Otwarcie obrad odbyło się w Hotelu Miracorgo i opóźniło się nieco, ze względu na trudności dojazdowe z lotniska w Porto, spowodowane pożarami okolicznych lasów. W oficjalnym otwarciu uczestniczyli oprócz władz UMEM z prezydentem Rolandem Noëlem na czele, przedstawiciele portugalskich towarzystw lekarskich i literackich oraz burmistrz miasta Vila Real — Eugénia Almeida. Po przemówieniach powitalnych dyplom honorowy UMEM wręczono Carlosowi Manuelowi Vieira Reisowi, który był wieloletnim prezesem Towarzystwa Portugalskich Lekarzy–Pisarzy i Lekarzy–Artystów Plastyków oraz prezydentem UMEM 2004–2009. Szczególnie miłym był „prezent literacki” koleżanek z UMEM dla Carlosa Manuela Vieira Reisa. Przygotowały

one i przedstawiły, odegraną w trzech językach (portugalski, francuski i angielski), parafrazę fragmentów słynnej i trudnej translacyjnie książki „Po drugiej stronie lustra” pióra autora „Alicji w krainie czarów”, czyli Charlesa Lutwidge’a Dodgsona piszącego pod pseudonimem Carroll Lewis. Parafrazę udostępniły drukiem (pod tytułem „Carlos po drugiej stronie lustra”; „Carlos through the looking-glass”; „Carlos de l’autre côté du miroir”; „Calos do outro lado de espelho”) Maria José Leal, Ofélia Bomba i Marianna Bettencourt.

Uroczystość otwarcia umilała śpiewem i muzyką Grupo de Cantares Regionais de Vila Real. Po uroczystości prezydent UMEM Roland Noël otworzył wystawę publikacji lekarzy–pisarzy. Znalazły się na niej między innymi tomiki poezji Ryszarda Żaby i przekłady poetyckie Eugeniusza J. Kucharza z Polski. Drugi dzień obrad rozpoczęto zwiedzaniem bogatej kolekcji Muzeum Numizmatycznego, a następnie w ratuszu miejskim Vila Real uczestnicy Kongresu zostali przyjęci przez Eugénię Almeida — burmistrza miasta. Była to też okazja do ofiarowania biblioteczki miejskiej książek, które wyszły spod pióra uczestników Kongresu. Wśród ofiarodawców był Eugeniusz J. Kucharz. Oczywiście, nie zabrakło dobrego porto, tym bardziej że Vila Real znajduje się w centrum regionu produkcji tego wyjątkowego rodzaju wina. Jako ciekawostkę można dodać, że budynek ratusza, to budynek dawnego szpitala miejskiego.

Po południu zwiedzano wykopaliska rzymskiej świątyni w Fragas de Panóias oraz

Adres do korespondencji:prof. dr hab. n. med.
Eugeniusz Józef Kucharz
Katedra i Klinika Chorób
Wewnętrznych,
Reumatologii i Immunologii
Klinicznej
Śląskiego Uniwersytetu
Medycznego w Katowicach
ul. Złotowa 45/47
40–635 Katowice
e-mail: ejkucharz@poczta.onet.pl

Rycina 1. Vila Real 10 września 2019 roku po uroczystości otwarcia obrad. Od lewej: Marianna Bettencourt, Carlos Manuel Vieira Reis (z dyplomem UMEM), Ofélia Bomba, Maria José Leal, Anna Kotulska-Kucharz, Eugeniusz J. Kucharz, Roland Noël

Rycina 2. Grupa uczestników Kongresu przed budynkiem ratusza miasta Vila Real, dawnym budynkiem szpitala miejskiego. W pierwszym rzędzie burmistrz Eugénia Almedia (trzecia od lewej)

muzeum największej rzeki Portugalii — Douro. Wieczorem odbyła się sesja prezentacji poezji. Sesję prowadzili António Barbedo i Simone Bandirali a swoje wiersze prezentowali: Ana Ruth Martins, Patrizia Valpiani, Ofélia Bomba, Paulo Martins, Ryszard Żaba, Eugeniusz J. Kucharz, Paulo Camelo i Maria José Leal.

Kolejny dzień Kongresu rozpoczęły sesje prozy literackiej. Utwory czytali Arquimedes Viegas Vale, Hélder Martins, Claude Plociniak, Carlos Manuel Vieira Reis (utwór odczytała w obecności autora Marianna Bettencourt) oraz Marco Pescetto. Sesję prowadzili: António Trabulo i Zlatimir Kolarov. Do szczególnie ciekawych wystąpień zaliczyć można esej Hédlera Martinsa z Mozambiku noszący tytuł „Marilyn Monroe — symbol seksu kina

amerykańskiego”. Było to głębokie studium różnych aspektów osobowości Marilyn Monroe, która zbyt często jest sprowadzana do uproszczonego wizerunku tylko gwiazdy filmowej o dużej urodzie. Interesującą analizę życia i postawy Stefana Zweiga przedstawił Marco Pescetto z Genui, ukazując życie pisarza na tle rodzącej się dyktatury nazistów.

Kolejną sesję prowadzili Ryszard Żaba i Carlos Vieira Reis. W ramach tej sesji Meraldo Zisman mówił o znaczeniu mass mediów w podejmowaniu decyzji o samobójstwie przez młode osoby i odwoływał się do wielu postaci literackich i twórców literatury. Wystąpił także Bento Sampoio.

Po południu uczestnicy Kongresu pojechali do miasta Lamego, będącego w dawnych wiekach siedzibą Sądu Królewskiego.

Rycina 3. Vila Real, 12 września 2019 roku, uczestnicy Kongresu z Polski, pod tablicą w hotelu Miracorgo, na której również po polsku napisano „Witamy”. Od lewej: Ryszard Żaba, Anna Kotulska-Kucharz, Eugeniusz J. Kucharz

To stosunkowo małe miasto posiada muzeum o ogromnych zbiorach. Po jego zwiedzeniu udano się pojazdami elektrycznymi na wzgórze do Sanktuarium Matki Boskiej Uzdrawicielki (Santuário de Nossa Senhora dos Remédios), a następnie w restauracji Jardim Real, gdzie odbyła się sesja czytania poezji. Prowadzili ją Ofélia Bomba i Paulo Camelo. Utwory przedstawili António Barbedo, Roland Noël, Josyanne Franco, Simone Bandirali, Raimundo Barbosa, Sharon Deslignères, Socorro Veras i André Freire. Na uwagę zasługują wiersze Josyanne Franco z Brazylii, która pochodzi z Amazonii i w poezji nawiązuje do swojej rodzinnej ziemi. Jest znaną od lat literatką, a pracuje jako pediatra w Sao Paulo. Lekarze z Brazylii wykazali się dużą umiejętnością organizacji zabawy i na koniec sesji wszyscy otrzymali wydrukowane słowa samby, które razem odśpiewali. To był miły, ale „długi” dzień Kongresu. Po wieczornej sesji czytania poezji uczestnicy udali się do teatru miejskiego w Lamego i wysłuchali wielce udanego występu zespołu rocka progresywnego skomponowanego i zagrane przez zespół Vitora Blue. Mimo że do hotelu powrócili po północy, to następny dzień rozpoczęła poranna sesja prozy. Prowadzili ją Helder Martins i Roland Noël. Utwory czytali Antonio Trabulo, Antonio Rodrigues, Zlatimir Kolarov, Jean Turpin.

Kolejną sesję prozy prowadzili Arquimedes Viegas Vale i Patrizia Valpiani. W sesji tej między innymi Roland Noël mó-

wił o eksodusie żydowskich emigrantów z lat powojennych, a fragmenty swej prozy przedstawili Marianna Bettencourt i Socoro Veras i Simone Bandirali.

W popołudniowej sesji poezji prowadzonej przez Nedy Varela i Meraldo Zismana wiersze prezentowali między innymi Ana Ruth Martins, Maria José Leal, Ryszard Żaba i Paulo Martins. Ostatnią sesję, głównie autorów portugalskich, prowadzili Josyanne Franco i Sheron Deslagnères.

Wspomnieć należy o prezentacji książki — zbiorowej pracy autorów włoskich — poświęconej tematyce wojennej. W jednym z opowiadań omówione są walki pod Monte Cassino, w tym udział Polaków. Na koniec sesji Josyanne Franco zorganizowała rodzaj loterii, a nagrodami były oryginalne wyroby z Amazonii.

Wieczorem odbył się występ orkiestry studentów konserwatorium w Vila Real. W tym dniu odbyło się posiedzenie Zarządu UMEM. Ustalono, że następny Kongres odbędzie się w Wersalu, a jego tematem wiodącym będzie „Medycyna i literatura jako źródła dobra chorego”.

Ostatni dzień Kongresu wypełnił program turystyczny, między innymi zwiedzanie Muzeum Term Pedras Salgadas oraz Vila Ponca de Agniar i prezentacja książki „Genebra de Telões”.

63 Kongres UMEM był udaną imprezą, bardzo dobrze zorganizowaną, przede wszystkim przez Marię Lear. Nie wzięli w nim udziału, po raz pierwszy od dawna, lekarze niemieccy, a Europę Środkową reprezentowały jedynie trzy osoby z Polski i jedna z Bułgarii. Liczny był natomiast udział lekarzy z Ameryki Południowej, szczególnie Brazylii, co łączy się między innymi z używaniem języka portugalskiego w tym kraju. Z dużym uznaniem należy odnotować aktywność niektórych narodowych stowarzyszeń lekarzy-pisarzy. Piszący lekarze włoscy (skupieni w Associazione Medici Scrittori Italiani), wydają kwartalnik „La Serpe” i coroczną antologią. W 2019 roku nosiła ona tytuł: „Venti di guerra, profumi di pace”. Koledzy z Francji organizują dość liczne konkursy literackie. W Niemczech ukazuje się coroczny almanach (Almanach deutschsprachiger Schriftsteller-Ärzte). Na tym tle dobrze prezentuje się aktywność Unii Polskich Pisarzy Lekarzy. Brakuje natomiast przekładów utworów polskich na języki popularne w świecie, co umożliwiłoby promocję polskiej twórczości. Podczas Kongresu dominował język portugalski i fran-

cuski. Uznano jednak, że w kolejnych spotkaniach będzie się dążyć do wprowadzenia języka angielskiego i francuskiego jako równoległych głównych języków UMEM. Można mieć na-

dzieję, że szersze używanie języka angielskiego przyciągnie młodych lekarzy z całego świata do problematyki UMEM, a kolejny Kongres UMEM odbędzie się we Francji.